

“Blijf bij ons Heer”

Dit zijn de openingswoorden van de Apostolische brief van de paus ter gelegenheid van het begin van het jaar van de Eucharistie. Het thema van deze brief volgt het verhaal van de Emmaüsgangers (Luc. 24, 13-35). De paus vindt dat dit verhaal een goede oriëntatie biedt op het jaar waarin de Kerk zich bijzonder zal toeleggen op de beleving van het mysterie van de heilige Eucharistie. De toonzetting van deze brief verschilt naar mijn mening van de andere documenten die door de kerkleiding vanuit Rome worden gepubliceerd. Deze brief is geschreven vanuit een diepe mystieke, religieuze en spirituele beleving die de paus zelf heeft voor de Eucharistie. Met deze brief wil de paus benadrukken dat de Eucharistie belangrijk is voor de Kerk. Reeds eerder heeft de paus in de encycliek “De Kerk leeft van de Eucharistie” de Kerk uitgenodigd zich op de Eucharistie te bezinnen. Om de belangrijkheid van het Eucharistisch vieren nogmaals te benadrukken heeft de paus de Eucharistie als centraal thema gekozen voor de nog te houden bisschoppensynode (oktober 2005) waarmee het Eucharistisch jaar wordt afgesloten. “De Eucharistie als bron en hoogtepunt van leven en zending van de Kerk”.

In alle onderdelen van deze brief (inleiding, vier hoofdstukken en conclusie) wordt de belangrijkheid van het Eucharistisch vieren uiteengezet en zijn alle elementen aanwezig van onze opdracht om een missionerende Kerk te zijn. Verkondiging, diaconie en opbouw. Dat geeft aan de Kerk haar bestaansrecht.

Het is ondoenlijk om alle hoofdstukken apart te behandelen maar op hoofdstuk vier dat gaat over: “De Eucharistie beginsel en ontwerp van zending” wil ik wat uitvoeriger ingaan. Ik zal veel de paus zelf aan het woord laten omdat de teksten duidelijk aangeven het bestaansrecht en het fundament van de twee elementen opbouw en diaconie die hierin worden besproken.

Over de opbouw van de Kerk schrijft de paus: “Als het gevoed worden met het Lichaam en Bloed van de Verrezenen tot een echte ervaring van Hem is geworden, kan men de vreugde die daarbij ondervonden is niet voor zichzelf houden! De ontmoeting met Christus, waarop binnen de intimiteit van de Eucharistie voortdurend dieper wordt ingegaan, wekt in de Kerk en in iedere christen de drang daarvan te getuigen en de Blijde Boodschap te verspreiden. Bij de wegzending aan het eind van elke mis, krijgt men echt een opdracht toevertrouwd, waardoor men als christen aangespoord wordt tot inzet voor de verspreiding van het Evangelie en tot christelijke bezieling van de samenleving. Waar het om gaat is het Eucharistisch levensontwerp vlees en bloed te laten worden in het dagelijks leven, waar gewerkt en geleefd wordt – in gezin, op school, in fabriek en in verschillende levensomstandigheden”. Heel duidelijke aansporingen om als geloofsgemeenschap het geloof naar buiten uit te dragen. We kunnen hierbij denken, zoals de parochie van het jaar dat doet, aan zich inzetten om via communicatie niet alleen de eigen parochianen te bereiken en te informeren, maar ook proberen bruggen te bouwen naar rand-

en niet-kerkelijken, de burgerlijke gemeente, andere christelijke en niet-christelijke geloofsgemeenschappen en maatschappelijke instellingen. Zo zijn er meerdere mogelijkheden te bedenken.

Over de diaconie gaat de paus verder: “De Eucharistie is niet alleen uitdrukking van *communio* in het leven van de kerk; zij is ook een project van solidariteit met heel de mensheid. De christen die deelneemt aan de Eucharistie leert daarvan dat hij zich in al de omstandigheden van zijn leven promotor moet maken van de *communio*, van gemeenschap, van vrede en van solidariteit. Er is nog een punt waarop ik graag de aandacht zou willen vestigen, want daarvan hangt in belangrijke mate de echtheid van de deelname aan de Eucharistieviering in de gemeenschap af: het betreft de impuls die zij eraan ontleent om zich daadwerkelijk in te zetten voor de opbouw van een meer rechtvaardige en broederlijke samenleving. Zou het dan niet goed zijn om van dit Jaar van de Eucharistie een periode te maken waarin de diocesane en parochiële gemeenschappen zich op een bijzondere manier inzetten om met broederlijke ijver tegemoet te komen aan de nood van mensen die aan een van de vele vormen van armoede lijden, die in onze wereld te vinden zijn? Laten we ons geen illusies maken: aan de onderlinge liefde en in het bijzonder aan de zorg voor de noodlijdende zullen wij als echte leerlingen van Christus worden herkend (vgl. Joh. 13, 35; Mt. 25, 1-46). Aan de hand van dit criterium ook zal de echtheid van onze Eucharistievieringen worden getoetst”. Een duidelijke oproep om als geloofsgemeenschap zich in te zetten voor de diaconie. Als we als geloofsgemeenschap van de Kerk niets doen, dient ze nergens voor. De zeven werken van barmhartigheid geven mogelijkheden genoeg om invulling te geven aan de diaconie.

Uit bovengenoemd document blijkt hoe belangrijk het is om Eucharistie te vieren voor de geloofsgemeenschappen in de kerk. Uitgangspunt van de kerkleiding is dat alléén de gewijde ambtsdrager voor mag gaan in de Eucharistie. Deze houding van de kerkleiding leidt er toe dat in gebieden van priesterschaarste, zoals o.a. ook in Nederland, de geloofsgemeenschappen verstoken blijven van het delen in de genadegaven van de Eucharistie. De kerkleiding blijft bij haar ingenomen standpunt. Toch zal de kerkleiding haar houding inzake het voorgaan in de Eucharistie moeten herzien. Zeker ook indachtig de woorden van de Heer, gesproken bij het Laatste Avondmaal: “Doe dit, telkens opnieuw, om Mij te gedenken” (Luc. 22,19). De opdracht van de Heer mag de kerkleiding toch niet negeren. De vraag die wij als geloofsgemeenschap moeten stellen is hoe we samen met de Kerkleiding naar een andere structuur kunnen komen om als geloofsgemeenschappen niet verstoken te blijven van de Eucharistie. We zijn een Eucharistie vierende kerk en moeten dat blijven, ook in de toekomst.

Oldemarkt, december 2004

Wim v.d. Hoek.